

*Děkujeme Ti, Hospodine, žeš to byl Ty, kdo stavěl tento dům,
a my jsme mohli být Tvými spolupracovníky...
(srv. Žalm 127,1)*

KOSTEL SVATÉHO DUCHA

CHRÁM VDĚČNOSTI ZA DAR VÍRY

Staré Město, 2024

Základní údaje:

Délka: 44,8 m

Šířka: 30 m

Výška věží: 41,6 m

Průměr hlavní lodi: 27 m, výška lodi 12 m

Průměr kopule: 17 m, výška v kopuli 22,5 m

Stavba kostela zahájena v roce 2002.

Kostel požehnan 5. 10. 2014 a zahájeny pravidelné bohoslužby.

Kostel posvěcen 6. 10. 2024

Míst na sezení 400.

CELKOVÉ NÁKLADY STAVBY

2001	372 122 Kč	2009	6 363 717 Kč	2017	765 769 Kč
2002	6 356 960 Kč	2010	3 708 627 Kč	2018	66 200 Kč
2003	4 741 141 Kč	2011	5 544 864 Kč	2019	1 902 279 Kč
2004	5 653 609 Kč	2012	19 239 003 Kč	2020	1 230 683 Kč
2005	5 220 152 Kč	2013	10 602 651 Kč	2021	1 600 828 Kč
2006	1 738 244 Kč	2014	10 450 909 Kč	2022	870 241 Kč
2007	4 402 637 Kč	2015	1 960 425 Kč	2023	916 110 Kč
2008	5 800 842 Kč	2016	1 503 961 Kč	2024	cca 800 000 Kč
					<i>(zatím neuzavřeno)</i>

Celkem prostavěno cca **102 mil. Kč** (Město pak na dobudování polyfunkčního sálu a věží použilo dalších cca 7 mil Kč.)

Dluh farnosti bance a věřitelům nyní činí cca 6 mil. Kč.

Předpokládané náklady k úplnému dokončení (vnitřní prostory severní věže, výtah, obklady věží a presbytáře z venkovní strany, atd.) cca 9 mil Kč + vitráže cca 8 mil Kč.

Připojte se i k nám a podpořte vybudovaný chrám – projev vděčnosti za dar víry svou modlitbou či finančním darem. Všechny vaše dary jistě Bůh odplatí.

Číslo účtu 1542369309/0800

Vydala farnost Staré Město jako třetí doplněné vydání

Text vytvořen na základě podkladů Doc. PhDr. Ludka Galušky, CSc., PhDr. Jiřího Čoupka, Mgr. Františka Foltýnka, Ing. Františka Křiváka, Ing. Kamila Psotky, Otmara Olivy, Jana Jemelky
Autoři fotografií a ilustrací: Doc. PhDr. Luděk Galuška, CSc., Ing. Vojtěch Foltýnek, Josef Vanda, Ing. Kamil Psotka, Martin Němec, František Ingr a Miroslav Snopek - Člověk a Víra
Sazba Mgr. Ing. Petr Polanský, tisk Tiskárna MLOK, s.r.o., Brno

NAPLNIL SE ČAS – A MY JSME TOHO SVĚDKY!

Vážení přátelé,

jsem rád, že můžeme spolu dosvědčit pravdivost biblických slov: „**těm, kdo milují Boha, všechno napomáhá k dobrému**“ (Řím 8,28).

Nacházíme se v místech velkomoravského Veligradu, kde před 1150 lety kráčeli svatí bratři Konstantin Cyril a Metoděj. Přišli z Byzance sem do této oblasti. Při své misii dokázali propojit Východ se Západem.

Vděčnost Bohu za ohromné dílo svatých bratří, se snaží vyjádřit i nový chrám Svatého Ducha. Vzpomínám, jak se mne silně dotkl výklad osobního znaku otce kardinála Tomáše Špidlíka (+2010), odborníka na spiritualitu křesťanského východu. Tento muž, kněz, dýchal „oběma plícemi“, proto v jeho znaku je výmluvné latinské „ex toto corde“ (z celého srdce) a řecké „fós, dzoé“ (Světlo, Život). Kdo z celého srdce přijme Světlo (Pánovo) a Život (Boží), stává se sám světlem a životem pro druhé. Pocítil jsem útěšnou spojitost s farností Staré Město, na jehož území byl nalezen olovený byzantský křížek s poselstvím v řečtině „**Ježíš Kristus, Světlo, Život, Vítězství**“. Pan Jan Jemelka, akad.malíř vzpomíná, že „**když na slavnosti Požehnání staveniště v roce 2000 neočekávaně zahlédl mezi lidmi otce Tomáše Špidlíka, uvěřil ve správnost rozhodnutí postavit nový chrám. Ucítil vanutí Ducha svatého.**“ Otec kardinál T. Špidlík byl už tehdy jako i nyní vzdálený průvodce tohoto díla, vždyť i toto dílo dýchá „oběma plícemi“. Nese v sobě byzantský i latinský sakrální prvek.

Chrám je symbolem modliteb, obětí a lásky. Nemohu nevpomenout na ty, kteří se stali součástí tohoto díla. Sám Bůh ví, kolik pro nás známých i neznámých tvoří společenství těch, kteří projeví svou nezištnou lásku: ve svých sepnatých rukou v modlitbách prosili a svolávali požehnání, darovali síly, prostředky, nesli obtíže, kříže svého života. Někteří již jsou na věčnosti. Díky za každého!

Chrám je také obrazem lidského života. Neseme v sobě touhu po věčnosti, po pravdě a krásě. Náš život je jako chrám, když v síle Ducha překračujeme svou pozemskost. Postupně očišťován, obrušován, osvobozován životními okolnostmi, zkušenostmi náš život v pokorném pohledu ukazuje tu skutečnou krásu ducha a duše. Uvědomujeme si, jak tělo a duše jsou propojeny a jak právě duše naši tělesnou schránku povznáší.

Kéž nový chrám akcentuje významné objetí Boží a ujištění, že do takového díla, které před našima očima vyrostlo, má smysl investovat – síly, prostředky, modlitby, oběti...vždyť toto dílo je nejen pro nás, ale také pro budoucí generace.

P. Miroslav Suchomel
duchovní otec farnosti

BÝT ÚČASTEN PŘI STAVBĚ CHRÁMU JE DAR

Být účasten při stavbě chrámu je dar. Vždyť kolik generací smělo vybudovat místo setkávání člověka s Bohem, místo, které bude sloužit další staletí k pravidelnému udělování svátostí a zprostředkování dalších Božích milostí!

Duchovní aspekt stavby si uvědomujeme již při samotném budování. Jestliže bychom dnes měli říct, co je zázrak, jedním ze zázraků je jistě to, že se podařilo dotáhnout do zdárného konce tak složitou stavbu, vyžadující řešení řady technických i materiálních obtíží. Realizace se zhostila skupina lidí naprosto rozdílných názorů a povah. Přesto se dařilo nacházet cestu a směr v rozhodování a provádění jednotlivých kroků stavby. Také způsob, jakým přispívali dárci na tuto stavbu, se vymyká uvažování většiny lidí. Kdo by očekával, že i dnes existují lidé schopní věnovat celý svůj majetek na chrám oslavující Boha?

Celé toto dílo bylo a je podepřeno modlitbou a osobní obětí lidí. Například těch, které navštěvovali kněží naší farnosti – nejprve P. Vojtěch Jan Marek a po něm jeho nástupce P. Miroslav Suchomel. Vybízeli nemocné a trpící k modlitbě a oběti za jednotu ve farnosti a zdárný průběh výstavby kostela. Někteří již jsou na věčnosti, včetně P. Vojtěcha Jana Marka a jistě i tam přispěli duchovně k možnosti užívat už dnes tento chrám. Také při každé mši svaté zaznívaly přímlyvy s prosbou o jednotu a vzájemnou lásku lidí ve farnosti a zdárný průběh budování chrámu.

Budovaný chrám je také projevem vděčnosti. Vyjadřujeme tak vděčnost za dar víry, kterou nám přinesli svatí Cyril a Metoděj před 1150 lety a kterou chceme dál předávat.

Jednou z možností, jak rozdmýchat plamen víry, je chrám, který svojí existencí a architekturou oslovuje dnešního člověka.

CHRÁMY VE STARÉM MĚSTĚ

Chrám – „prostor výlučně zasvěcený Bohu“

Nově budovaný chrám Svatého Ducha ve Starém Městě - bývalém velkomoravském Veligradě - je již v pořadí několikátým známým chrámem na území města Staré Město.

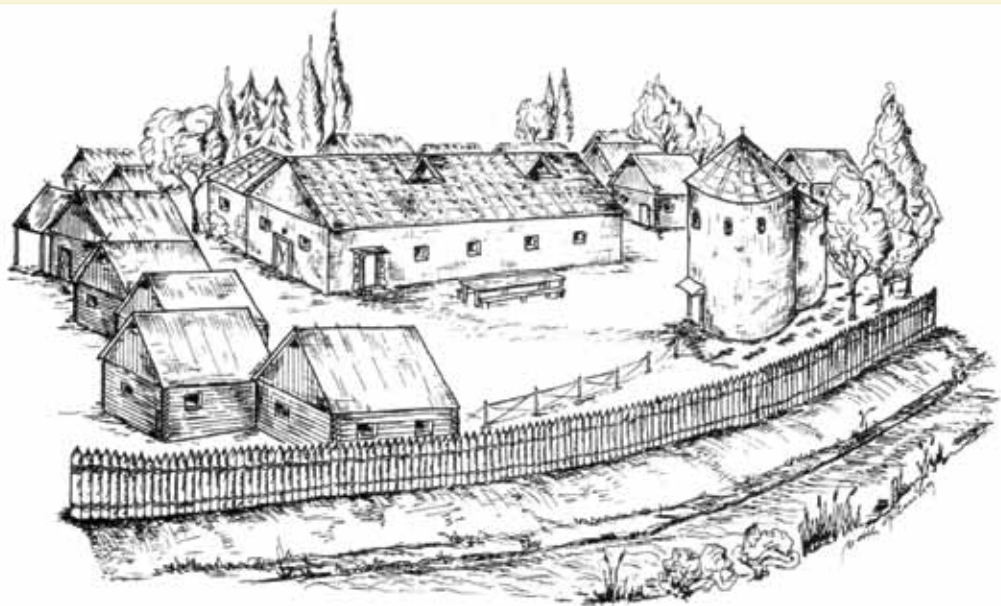
V 9.století v době velkomoravské se na území Starého Města nacházely nejméně 4 kostely:

- rotunda sv. Michaela, která stála v místě současného chrámu sv. Michaela,
- kostel v lokalitě na Špitálkách, nesoucí jasné prvky byzantské architektury, s kopulí, půlkruhovým presbytářem.
- kostel sv. Víta, který se nacházel poblíž místa, kde se dnes stýkají ulice Michalská a Svatovítská,
- kostelík Na Valách, jehož základy se nacházejí v Památníku Velké Moravy, první objevený velkomoravský kostel.

Žádný z chrámů z doby velkomoravské však není dochován. Poslední z nich, kostel sv. Víta byl zbořen v r. 1786, a to v důsledku nařízení císaře Josefa II.

Základy kostelíku Na Valách

Rotunda sv. Michaela a velmožův palác z 9. stol
(nákres: Doc. PhDr. Luděk Galuška, CSc., Moravské zemské muzeum)

Výraz „nejméně“ čtyři kostely byl použit záměrně. Jak se Doc. PhDr. Luděk Galuška, CSc., přední archeolog této aglomerace, domnívá, s velkou pravděpodobností ještě některý kostel nebyl objeven, protože ve Starém Městě je hustá zástavba a velká část území není dodnes prozkoumána.

Rotunda sv. Michaela měla bohatou historii, která souvisela s vlivem velehradského kláštera. Ten byl v r. 1205 založen nedaleko Starého Města markrabětem Vladislavem Jindřichem a biskupem Robertem. Staré Město, tehdy ještě pod názvem Veligrad, bylo biskupem darováno klášteru, aby svým hospodařením mohlo sloužit jako zdroj příjmů pro klášter. Mniši z nově založeného cisterciáckého kláštera nechali starou rotundu sv. Michaela z 9. století zbourat a nahradili ji kolem poloviny 13. století větším sálovým kostelem s obdélníkovým presbytářem. Z nového kostela se stal farní chrám, který byl následně doplněn o poblíž stojící oktogonální karner, kapli sv. Jana Křtitele. Chrám sv. Michaela byl v r. 1421 vypálen a vyplněn husity. Později byl ještě několikrát poničen a vypálen, kolem roku 1700 byl už zpustlý a bez střechy. Po jeho obnovení v roce 1734 v něm opět dochází k pravidelným bohoslužbám, které se konají nepřerušeně až dodnes.

Model kostela na Špitálkách - toto byl velmi zajímavý kostel s kopulí (jediný z nalezených velkomoravských kostelů, který měl kopuli), což jasně dokazuje vlivy byzantské architektury a tedy i byzantské mise (model z výstavy „Cyril a Metoděj, doba, život, dílo“, Moravské zemské muzeum)

Současný kostel sv. archanděla Michaela s kaplí sv. Jana Křtitele

VÝZNAMNÁ HISTORICKÁ DATA FARNOSTI STARÉ MĚSTO

863 - Kníže Rostislav žádal v poselství do Byzance k císaři Michalovi III. o vyslání misionářů. Odpovědí na tuto žádost byl příchod východní mise Konstantina a Metoděje na Velkou Moravu do Veligradu.

880 - Papež Hadrián II. jmenoval sv. Metoděje panonsko-moravským arcibiskupem. Centrum moravské církevní provincie zde dosvědčují i archeologické nálezy ve Starém Městě, např. kostel „Na Valách“ a „Na Špitálkách.“

883 - V písemných pramenech se objevuje zpráva o pokřtění Bořivoje na Velehradě.

1141 - V roce 1063 bylo v Olomouci obnoveno moravské biskupství a v roce 1141 jeho sídlo přeneseno k chrámu sv. Václava. Listina biskupa Jindřicha Zdíka, vydaná při této příležitosti, přináší první písemnou zmínku o Starém Městě, tehdy ještě pod názvem Veligrad. Název Staré Město se objevuje až ve 14. století v souvislosti s Uherským Hradištěm (které bylo založeno v roce 1257 pod názvem Nový Velehrad).

1228 - Mniši z nově založeného cisterciáckého kláštera na Velehradě nechali zbouřat starou rotundu z 9. století a kolem poloviny 13. století ji nahradili větším sálovým kostelem s obdélníkovým presbytářem, což je nynější chrám sv. Michaela. Z nového kostela se stal farní chrám, vyňatý z pravomoci olomouckého biskupa a obsazovaný výhradně velehradskými řeholníky. K obvodu farnosti patřilo nově založené město Uherské Hradiště a vesnice Huštěnovice a Kostelany nad Moravou.

1294 - První doklad o sporu o umístění farnosti. Zmínka o hradištském faráři, který sídlí na faře ve Starém Městě u kostela sv. Michaela.

1410 - Za vzdoropapeže Jana XXIII. (1410-1415) bylo znovu potvrzeno podřízení filiálního kostela sv. Jiří v Uherském Hradišti farnímu kostelu sv. Michaela archanděla. Právo na dosazování kněží k svatojiřskému kostelu bylo velehradskému klášteru potvrzeno ještě roku 1450 papežem Mikulášem V.

1421 - Dne 12. ledna podnikli husité z nedakonického ostrova překvapivý útok na velehradský klášter, který byl vyplněn a vypálen. Většině mnichů se sice podařilo uprchnout do Uherského Hradiště, avšak opat Jan a jeho čtyři druhové byli upáleni.

Z Uherského Hradiště se mniši vrátili na Velehrad až po definitivní porážce husitů v českých zemích roku 1434. Z důvodu ohrožení Starého Města odešel do hradišské pevnosti také staroměstský farář Pešek.

1423 - Krize, která klášter na Velehradě postihla, vedla k první finanční zástavě Starého Města královskému městu Uherskému Hradišti. Území Starého Města začalo plnit funkci hospodářského zázemí Uherského Hradiště. Ve Starém Městě si zakupovali pozemky hradiští měšťané, bývalý velehradský statek tu převzal královský rychtář.

1550 - Velehradský klášter definitivně prodal Staré Město za 4.962 zlatých. Transakci potvrdil 25. dubna téhož roku císař Ferdinand I., a tím se Staré Město stalo zemskodeskovým majetkem Uherského Hradiště.

1580 - Olomoucký biskup Stanislav potvrdil existenci farnosti v Uherském Hradišti a patronátní právo města. Svatomichalský kostel ve Starém Městě byl také od této doby označován již jen jako kostel filiální.

1734 – Znovuobnoven kostel sv. Michaela, který se několik desítek let nacházel v rozvalinách.

1907 - Ve Starém Městě byla založena Jednota sv. Michala pro výstavbu nového kostela a obnovu staroměstské farnosti. Obec prožívala velkou aktivitu katolických spolků, jejichž iniciátorem byl uherskohradištský kaplan Jakub Hudeček. Samostatnými farnostmi se tehdy staly Huštěnovice (1912) a Kostelany nad Moravou (1915). Pro válečné události a také odpor města Uherského Hradiště samostatná farnost ve Starém Městě nebyla schválena.

1939 - Organizační práce na ustavení farnosti začaly znovu ve třicátých letech 20. století. Návrh byl však urychlen až po záboru pohraničí v roce 1938, neboť jako duchovní se nabídl P. František Kolář ze Zábřehu, který musel odejít z okupovaného území ke svému bratru do Babic. Arcibiskupská konsistoř v Olomouci proto povolila ve Starém Městě k 30. srpnu 1939 samostatnou expozituru, přičemž definitivní rozhodnutí odložila pro začínající světovou válku na pozdější dobu.

1951 - K 1. srpnu byla ve Starém Městě po více jak čtyřech letech obnovena samostatná farnost. Rozhodnutí olomoucké konsistoře z 18. dubna bylo druhý den potvrzeno arcibiskupem Josefem Karlem Matochou. Prvním farářem se stal P. Stanislav Kabeláč.

1990 - Osamostatnění města Staré Město a znovuoobnovení snah o stavbu nového kostela.

1997 – Papež Jan Pavel II. při mši svaté v Praze 27. 4., v rámci oslav Svatovojtěšského jubilea, posvětil **základní kámen** nového kostela Svatého Ducha ve Starém Městě.

2000 - Dne 29. 10. bylo slavnostně požehnáno staveniště nového kostela Svatého Ducha apoštolským nunciem Mons. Giovanni Coppou.

2002 - Dne 14. 2. vydáno stavební povolení pro stavbu kostela Svatého Ducha, na jaře zahájeny práce.

2014 – Dne 5. 10. požehnání kostela Svatého Ducha

***Základní kámen - pozůstatek
velkomoravské rotundy***

ARCHITEKTONICKÝ POPIS KOSTELA

Nový kostel je umístěn v ose Památníku Velké Moravy, nebo spíše v ose kostela, jehož základy jsou uvnitř tohoto muzea. Je tím naznačeno, že obě stavby spolu souvisí - propojení historie s přítomností, Tím také vzniká jediná společná dominanta města. Půdorys nového kostela má tvar rotundy, tedy velkomoravského kostela - to jsou dva kruhy vzájemně se prolínající (kruh byl vždy symbolem nekonečna, věčnosti - nemá začátek ani konec).

Nosnou část hlavní lodi tvoří 12 sloupů, symbol pro 12 apoštolů, zakončených prstencem s kopulí (Kopule - symbol otevřeného nebe). Na východní straně se nachází kaple, která bude zasvěcena Panně Marii (dnes je prostor kaple ještě společný s prostorem kostela – není oddělený). Vidíme, že osy sloupů i kaple se sbíhají v jednom místě, symbolizuje to společné čekání prvotní církve (Maria s apoštoly) na seslání Ducha svatého. Kostel bude zasvěcen Duchu Svatému.

Hlavní loď má navrženo venkovní opláštění ze skla. Sklo propouští hodně světla – světlo je nejlepším symbolem Ducha svatého. Zároveň světlo pronikající přes sklo symbolizuje otevřenost církve k okolnímu světu. V suterénu vzniklém pod hlavní lodí je navržen sál pro společenské využití a pro potřeby farnosti, jako je setkávání společenství mládeže, ministrantů, scholy, společenství rodin, seniorů a dalších aktivit, které jsou ve farnosti.

Ze strany od Památníku se nachází vchod a čelní strana kostela. Tu tvoří dvě věže, mírně skloněné směrem k vlastní stavbě, představující 2 slovanské věrozvěsty - sv. Cyrila a Metoděje. Také Cyril a Metoděj zde působili pod vlivem Ducha svatého a byli v jednotě s církví. Na prostor kostela navazuje střecha ve tvaru čtvrtkruhového oblouku připomínající baldachýn a symbolizující lehkost – vznášení, symbol sestupování Ducha svatého. Věže budou uprostřed propojeny křížem, jehož tvar vychází z nálezu při archeologickém průzkumu této lokality. Zatím vidíme jen otvor ve tvaru kříže. Při celkovém pohledu vidíme, že stavba v sobě nese byzantský i latinský sakrální prvek (byzantský prvek - kopule nesená sloupy, latinský prvek - hranolovité věže v průčelí). Stavba tak vyjadřuje skutečnost - zmíněnou i Janem Pavlem II., že tato místa jsou spojnicí Východu a Západu.

Stavbu kostela navrhl architekt Ivo Goropevšek ze Slovinska; nese zřetelné rysy tzv. Plečnikovy školy, kterou absolvoval. (Josip Plečnik byl světoznámý architekt s osobitým rukopisem, jehož schopnosti využil i prezident T. G. Masaryk při rekonstrukci Pražského hradu.)

Liturgický mobiliář kostela navrhl akad. sochař Otmar Oliva. Do budoucna se předpokládá, že obvodový prosklený plášť kostela bude v dolní polovině pokryt vitrážemi akad. malíře Jana Jemelky.

Nový kostel je umístěn v ose kostela, jehož základy jsou uvnitř Památníku Velké Moravy

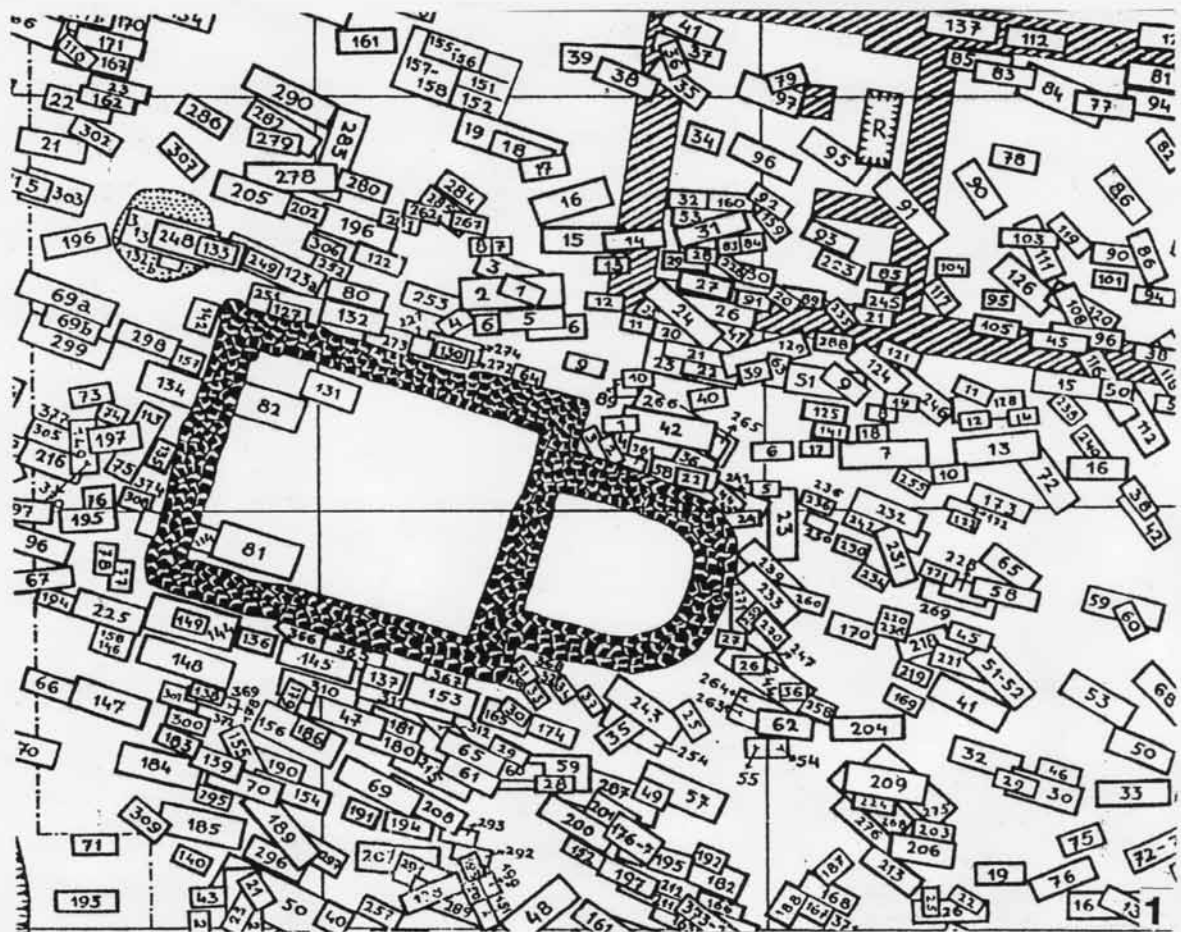
TUDY KRÁČELY DĚJINY

Kostel Sv. Ducha stojí v místech výrazně poznamenaných kroky našich slovan-
ských a dokonce i pravěkých předků. Již v 5. tisíciletí před Kristem zavítali sem první
zemědělci a po nich, o čtyři tisíce let později, lidé doby bronzové. Nejvýznamnější
stopy svého bytí zde ovšem zanechali Slované, kteří přišli do míst těsně sousedících
s kostelem již v 6. - 7. století, aby si zde založili osadu. Ta brzy přerostla v hradisko,
kterému vládli bohatí velmoži, ze kterých se v 9. století stala knížata Velké Moravy.
Ta na popud vyslanců nové víry, křesťanských kněží, nechala zde postavit kostel,
kolem kterého bylo za necelé jedno století pochováno více než 2000 obyvatel velko-
moravského Veligradu, předchůdce dnešního Starého Města. Dřevěné domy, dílny
zlatníků a hradba tohoto Veligradu stály v první polovině 9. století i v místech kostela
Sv. Ducha. Brzy je tam však vystřídaly hroby více než sta jeho obyvatel, protože u
velkomoravského kostela, který stál na ploše současného Památníku Velké Moravy,
už nebylo místa pro další pochovávaní. Mrtví na místě kostela Sv. Ducha vystřídali
živé. Je velmi pravděpodobné, že v té době, tedy ve druhé polovině 9. století, tady
často pobývali také sv. Cyril a Metoděj, a pak už jen samotný Metoděj, jako první
arcibiskup Moravy a Čech. Život na místě kostela Sv. Ducha neustal ani po zániku
Velké Moravy na začátku 10. století. Dědici „Velkomoravanů“ zde ještě na sklonku
10. století postavili velký dřevěný dům, cisterciáckí mniši z nedalekého Velehradu
zbudovali ve 14. věku rozměrnou kamennou stavbu jako sídlo svého hospodářského
dvora, grangie. K němu patřil i blízký vodní mlýn, na začátku 20. století přestavěný
V. Schilderem na mlýn parní a poté elektrický. Avšak ještě předtím, na přelomu
středověku a novověku, pobýval zde šlechtic Jan Český a po něm, ve druhé polovině
17. století jezuité, po nichž je pojmenována blízká ulice. Na půdě Starého Města je
prostě jen málo míst, která by byla dějinami poznamenána tak výrazně, jako právě
ta, na nichž stojí nový kostel Sv. Ducha.

Doc. PhDr. Luděk Galuška, CSc.

*V místě nového kostela před 1150 lety - kostelík „Na Valách“
Nahoře nákres nálezové situace základů kostela
a mnoha hrobů, dole předpokládaná podoba kostela.
(nákres: Doc. PhDr. Luděk Galuška, CSc., Moravské zemské muzeum)*

HISTORIE BUDOVÁNÍ KOSTELA

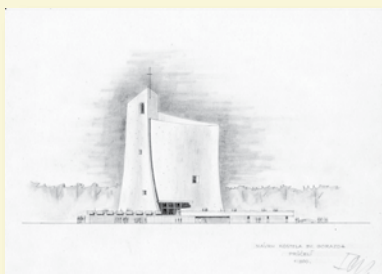
Věřící ve Starém Městě na počátku minulého století začali usilovat o zřízení samostatné farnosti a postavení nového kostela. Stávající farní kostel ze 13. století, zasvěcený sv. Michaelovi, nestačil pojmout věřící přicházející na bohoslužby. V r. 1907 v době Rakouska - Uherska byl založena „Jednota sv. Michala“ pro zřízení samostatné duchovní správy a stavby nového kostela, protože ten současný kapacitně nedostačoval potřebám věřícím, a proto poměrně značná část lidí navštěvovala bohoslužby v Uh. Hradišti. V té době Staré Město nebylo samostatnou farností, ale patřilo do farnosti Uh. Hradiště (od r.1550).

V roce 1911 se protektorem stavby nového kostela stal Antonín Cyril Stojan, kroměřížský kanovník a pozdější arcibiskup olomoucký. Právě on byl velkým podporovatelem myšlenky stavby nového kostela. Začalo se s vybíráním finančních prostředků. Vybrané peníze byly v době I. světové války uloženy na válečný fond, který poskytoval výhodný úrok. Po válce rozpadem Rakousko-Uherské říše padly i peníze.

V době 1. republiky se usilovalo nejprve o zřízení farnosti ve Starém Městě. Děkanství v Uh. Hradišti však toto úsilí nepodporovalo a nebylo možno konat sbírky. Následná německá okupace zapříčinila, že byla ve Starém Městě v r. 1939 zřízena expozitura a byl ustanoven prozatímní duchovní správce Dr. Kolář, který musel odejít ze Sudet. Obnovila se činnost Jednoty a začalo se opět s vybíráním peněz. Do r. 1946 bylo vybráno asi 1,8 mil. Kč, které byly právě v r. 1946 znehodnoceny vysokou inflací a pádem měny.

Poté se znovu vybíraly finanční prostředky. Také se musela vyplatit úhrada za „odfaření“. V r. 1951 se stalo Staré Město samostatnou farností na základě dekretu arcibiskupa Matochy. V r. 1953 byla opět měnová reforma a za proměněnou sbírku se pořídil zvon sv. Václava.

V 60. letech byl uvnitř kostela prováděn archeologický výzkum a duchovní správa převedena do Uh. Hradiště. K obnově farnosti a duchovní správy došlo v r. 1969. Za P. Františka Adamce byla oživena myšlenka stavby nového kostela. Patronem kostela měl být svatý Gorazd, jeden z prvních Metodějových žáků. Normalizace však zamezila možnost stavby nového kostela.

*Některé
z návrhů
kostela z roku
1971*

Záměr postavit nový kostel byl pak opět obnoven až v r. 1990. Prvním impulsem bylo zaslání 20 000 Kč arcibiskupským radou Dr. Chvostkem. Koncem února byla podána žádost na MěNV v Uh. Hradišti o zařazení stavby nového kostela do územního plánu města a vyčlenění pozemku pro tuto stavbu v blízkosti v lokalitě Dvorek. Staré Město nebylo tehdy samostatnou obcí a patřilo pod Uh. Hradiště. Formální duchovní správce farnosti P. Stanislav Mareček s ohledem na zdravotní stav a značnou vyčízenost při spravování farností nemohl převzít vyřizování záležitostí ohledně stavby kostela. Duchovní úkony farnosti konal administrátor farnosti P. Tomáš Kudela, který byl ještě starší než P. Mareček. Úkoly spojené s vyřizováním stavby nového kostela tak převzala skupina laiků z nově zvoleného obecního zastupitelstva ve St. Městě.

22. 2. 1991 byla na Obecní úřad Staré Město podána Žádost o zařazení areálu výstavby kostela do územního plánu obce v prostoru u Památníku Velké Moravy (bývalý Schildrův mlýn). A následně pak na Arcibiskupství olomoucké podána Žádost o povolení stavby nového kostela. Z arcibiskupství bylo **25. 4. 1991** sděleno, že stavbu nového kostela vítají. O formality vyřizování stavby se začal starat přípravný výbor pro stavbu nového kostela ve složení - F. Foltýnek, F. Slavík, F. Ingr a A. Vavruška.

9. 9. 1994 byl do farnosti jmenován nový farář - P. Vojtěch Jan Marek, OFM.

24. 2. 1996 po pobožnosti křížové cesty proběhlo setkání s farníky v kostele a informace o záměru postavit v naší farnosti nový kostel. Záměr získal podporu většiny farníků. Přípravný výbor byl rozšířen o další členy, především z řad aktivních laiků, a začal se pravidelně scházet. Posléze byl založen účet na sbírku prostředků pro stavbu nového kostela. Začaly pravidelné sbírky - každou 1. neděli v měsíci, později rozšířené na každou 1. a 3. neděli v měsíci.

V neděli **3. 3. 1996** se uskutečnila první pravidelná sbírka na nový kostel a její výše činila 30 000 Kč.

23. - 24. 9. 1996 pod záštitou starosty obce Fr. Slavíka proběhla v Památníku Velké Moravy pracovní konference k návrhům na výstavbu kostela jako duchovního centra obce včetně řešení okolí kostela.

27. 4. 1997 Jan Pavel II. při mši svaté v Praze, v rámci oslav Svatovojtěšského jubilea, posvětil základní kámen nového kostela Svatého Ducha ve Starém Městě.

***Základní
kámen
kostela***

Základní kámen je pozůstatkem velkomoravské rotundy, nalezené pod stávajícím kostelem sv. Michaela ve Starém Městě a pro tento účel byl darován archeologickou stanicí MZM ve Starém Městě - Doc. PhDr. Luděkem Galušskou, CSc.

Myšlenku zasvěcení kostela Svatému Duchu jako první přednesl duchovní správce farnosti P. Vojtěch Jan Marek OFM, s tím, že Duch Svatý je patronem 3. tisíciletí, zároveň jistě vedl jak sv. Cyrila a Metoděje, tak sv. Gorazda. Pro tuto myšlenku získal zástupce farníků a zároveň odpadlo řešení otázky, komu zasvětit kostel, zda Cyrilovi a Metodějovi, nerozlučně spjatými s tímto územím, nebo Gorazdovi, který byl prvním z moravských žáků Cyrila a Metoděje.

24. 6. 1997 bylo na Obecním úřadě ve Starém Městě zasedání poroty soutěže za účelem vyhlášení nejlepšího urbanisticko - architektonického řešení lokality Dvorek. Soutěž neměla jednoznačného vítěze. Jedním z nejlepších se stal návrh od Ing. Arch. Jaroslava Strnadela, t.č. žijícího a působícího v Paříži.

Návrh kostela dle Ing. Arch. Strnadela

Na přípravném výboru pro stavbu nového kostela bylo rozhodnuto, že architektura tohoto díla navrženého arch. Strnadelem zrovna nejlépe nezapadá do okolní zástavby. A také povodně v červenci 1997 posunuly náhled na řešení umístění stavby kostela.

30. 12. 1997 byl přizván ke spolupráci na přípravě nového kostela Mons. doc. ThDr. Jaroslav Studený a p. Křesina - majitel firmy

SOPOS. V této době byly jejich spoluprací postaveny kostely již v Křelově, Opavě - Kylešovicích, Otrokovicích, Hněvošicích, Karolince, Luhačovicích, Vřesíně, Pustkovci, Suché Lozi a Kladrubech.

8. 2. 1998 byla ustanovena ekonomická rada v naší farnosti. Rada přebírá finanční záležitosti kolem stavby nového kostela od přípravného výboru.

28. 4. 1998 zastupitelstvo města Staré Město rozhodlo o darování pozemků na stavbu kostela v lokalitě Dvorek v potřebné velikosti, která bude upřesněna pozdějším umístěním stavby.

V **dubnu 1998** proběhla jednání města o odkoupení pozemku od paní Schildrové, která byla neúspěšná pro požadovanou výši ceny a pozemek odkoupila fa Synot W. Ta přišla s vlastním návrhem řešení území včetně kostela, který však neřešil další prostory potřebné k životu farnosti. Farnost se tak ve věci pozemku dostala do komplikované situace, která byla následně ztížena tím, že k 1. 5. 1998 bylo území Památníku Velké

Moravy prohlášeno Národní kulturní památkou; tedy i část území, kde byla plánována stavba kostela.

Později firma Synot pozemky městu odprodala.

Mons. doc. ThDr. Jaroslav Studený byl jmenován farářem pro ekonomické záležitosti v naší farnosti. Předložil také návrh kostela od Ing. Jiřího Kováře, svého spolupracovníka z Opavy. Kostel ve tvaru holubice byl situován v místě bývalé zástavby RD Dvorek (jako v návrhu akad. arch. Strnadela).

Farnost se později rozhodla podle tohoto návrhu nestavět pro architekturu stavby a umístění kostela v zátopeném území blíže Velkomoravské ulici, kde sahala „stoletá“ voda v roce 1997.

Návrh kostela od Ing. Kováře

Zástupci farnosti dále hledali vhodnou variantu stavby kostela a pokoušeli se také spolu se zástupci města hledat řešení v možnosti pozemku pro stavbu kostela.

3. 8. 1998 zástupci farnosti navštívili na podnět Otmara Olivy – akad. sochaře, kostel Panny Marie, Matky církve v Mariboru – Pobřežje a setkali se s Ing. arch. Ivo Goropevšekem.

Následně pak navštívil Ing. arch. Goropevšek Staré Město a byl požádán o vypracování architektonického návrhu nového kostela.

16. 8. 1998 byla ustanovena pastorační rada. Od tohoto dne se o přípravu stavby nového kostela začala starat ekonomická a pastorační rada farnosti místo přípravného výboru. Nutno říct, že většina členů přípravného výboru byla členy některé z rad farnosti.

1. 10. 1998 Ing. arch. Goropevšek přivezl první návrh kostela a objasnil jeho duchovní myšlenky. Nápad, který bezesporu všechny zainteresované zaujal, bylo situování kostela do blízkosti památníku a do stejné výšky. Tím by opravdu vznikla Starému Městu nová dominanta - kostel Svatého Ducha s věžemi sv. Cyrila a Metoděje.

29. 12. 1998 se uskutečnila schůzka zástupců farníků, města, a zástupců Arcibiskupství olomouckého za účelem rozhodnutí, podle kterého z návrhů se bude stavět (Ing. Kovář nebo právě předané architektonické řešení stavby od Ing. arch. Goropevška). Na základě této schůzky rozhodla pastorační a ekonomická rada farnosti dále pokračovat dle návrhu Ing. arch. Goropevška. Mons. doc. ThDr. Jaroslav Studený odmítl dále se podílet na přípravě stavby pro svoji dřívější negativní zkušenost - problémy při stavbě se zahraničním architektem (např. zdlouhavost provedení změn projektu při realizaci stavby vyžádané technickými možnostmi

apod.) a na základě jeho žádosti arcibiskup Jan Graubner uvolnil Mons. Studeného z funkce faráře ve Starém Městě.

Ing. arch. Goropevšek dokončil ideový projekt nového kostela i na základě vznesených připomínek ze strany farnosti, Arcibiskupství olomouckého (Ing. arch. Černoušek) a Mons. doc. ThDr. Studeného a **30. 12. 1999** bylo vyhlášeno výběrové řízení na projekt stavby Kostel Sv. Ducha v lokalitě Dvorek. Předmětem nabídky bylo vypracování projektové dokumentace stavby pro územní rozhodnutí. Vybrána firma COOP ARCH - Ing. Zajíček.

V **první polovině roku 2000** proběhl na území pro nový kostel nejprve archeologický průzkum a zároveň pak i geologický průzkum, jehož výsledky sloužily jako jeden z podkladů tvorby dokumentace pro územní rozhodnutí. Toto se podařilo obdržet **9. 10. 2000**.

Archeologický průzkum (2000)

Koncem srpna roku 2000 přichází na faru nový duchovní správce P. Miroslav Suchomel. Pokračuje v práci P. Vojtěcha Jana Marka, kterému arcibiskup s ohledem na zdraví a věk svěruje menší farnost (Korytná).

Další krok k naplnění záměru postavit kostel se uskutečnil v neděli **29. října 2000**, kdy bylo slavnostně požehnáno staveniště nového kostela Ducha svatého apoštolským nunciem Mons. Giovanni Coppou. Slavnost byla zahájena v 10 hod. ve farním chrámě sv. Michaela, kde vzácného hosta přivítal generální vikář Mons. M. Kouba, pak starosta města pan F. Slavík a duchovní správce P. M. Suchomel. Následovala koncelebrovaná mše svatá sloužená apoštolským nunciem Coppou spolu s generálním vikářem Koubou, děkany P. F. Petříkem a P. O. Ulmanem, předcházejícími duchovními správci kanovníkem P. F. Adamcem, P. V. J. Markem a P. V. Vaňkem. V homilii apoštolský nuncius řekl: *„Toto místo je jako kolébka nového začátku, jemuž v nadcházejících měsících musíte dělat čest. Základní kámen budoucího chrámu byl součástí velkomoravské rotundy, objevené při archeologickém průzkumu v kostele*

sv. Michaela. Zde jsou stopy civilizace Velké Moravy, odkud se šířilo hlásání Božího slova svatými Cyrilem a Metodějem.“ Po mši svaté za slunného počasí přešlo průvodem bohoslužebné shromáždění na budoucí staveniště nového kostela v blízkosti Památníku Velké Moravy. Při bohoslužbě slova bylo poklepáno kladívkem na základní kámen, vypuštěna bílá holubice jako symbol Ducha svatého a posvěceno budoucí staveniště apoštolským nunciem G. Coppou. Slavnosti se zúčastnilo asi 800 lidí, hejtman, poslanci, senátor a další zástupci veřejného života. Přítomen byl i autor architektonického návrhu slovinský architekt Ing. arch. Goropevšek a Ing. Zajiček, odpovědný za zpracování prováděcího projektu.

Mezi účastníky slavnosti byl také P. Tomáš Špidlík, který se o stavbu kostela silně zajímal a zároveň byl velkým propagátorem Velehradu a Veligradu.

Poklepání základního kamene a vypuštění holubice jako symbolu Ducha svatého

Protože začalo přibývat úkolů kolem přípravy stavby kostela, tak P. Miroslav Suchomel **21. 2. 2001** ustanovil komisi pro výstavbu kostela ve složení Miroslava Číhalová, František Foltýnek, Ing. Jitka Foltýnková, František Gottwald, František Ingr, Jaroslav Kučera, Ing. František Křivák, Ing. Kamil Potka, František Slavík, Josef Vanda, Božena Vaňková, Antonín Vavruška. Měla napomáhat duchovnímu správci jako kontrolní a poradní orgán ve věci stavby kostela a napomáhat také v získávání finančních prostředků pro stavbu kostela.

13. 9. 2001 farnost Staré Město se zármutkem přijala oznámení, že **13. září** v nemocnici v Praze - Střešovicích zemřel Mgr. Ing. arch. Tomáš Černoušek - architekt Arcibiskupství olomouckého. Stalo se tak několik hodin po jednání před komisí Státní památkové péče, svolané právě ohledně stavby nového kostela ve Starém Městě. Jednání ve věci získání stavebního povolení totiž byla velmi zdoluhavá, kde velkou komplikací bylo umístění stavby na pozemku Národní kulturní památky. V důsledku různých odvolání pak závěrečná jednání probíhala až na komisi Státní památkové péče v Praze. Tomáš Černoušek takto přinesl svou oběť na budované dílo kostela Svatého Ducha.

14. 2. 2002 bylo konečně vydáno stavební povolení a **29. 4. 2002** nabylo právní moci. Nyní bylo možné započat již se samotnou stavbou.

Koncem května 2002 zahájeny stavební práce na Dvorku – pro přípravu území byla vybrána stavební firma Rybářík.

Příprava území pro kostel

Slavnostní výkop

V pondělí **5. srpna ve 14.00** se uskutečnil slavnostní výkop za účasti pozvaných hostů a přítomnosti mnoha farníků. Akce začala bohoslužbou slova, vyvrcholila přímlovami a výkopem v místě budoucích věží svatých Cyrila a Metoděje. Na závěr děti vhodily do základů kamínky, které sbíraly účastí na mši svaté a dospělí medaile Panny Marie, věnované řádovými sestrami. Po skončení „nastoupily“ na staveniště stroje firmy Gemo Olomouc, aby vybudovaly základy (piloty) kostela.

30. 9. 2002 pak nastoupila na staveniště firma SOPOS – Ing. Vítězslav Křesina z Dubu nad Moravou a začala s betonováním základní desky stavby. Práce začaly v místě budoucích věží. A i přes obtíže počasí pokračovaly dle možností přes zimu. Na **jaře 2003** byly hotové dolní části věží do úrovně podlahy kostela.

Dne **13. - 17. května 2003** se uskutečnila první veřejná sbírka po městě, která vynesla obnos skoro 800 000 Kč.

V letech 2003-2019 probíhaly pak sbírky 2x ročně, tedy celkem 34x chodilo obvykle 20 dvojic se zapečetěnými pokladničkami po všech domech ve městě. Do sbírky se zapojilo 60 dobrovolníků, protože starší dobrovolníci, kteří již třeba zdravotně nemohli, vystřídali mladší z řad farníků.

Pokladničky pro veřejnou sbírku

Základová deska kostela (2003)

V průběhu roku 2003 byla dohotovena základová deska kostela.

V roce 2004 byl zbudován prostor pro polyfunkční sál, který se nachází pod vlastním kostelem. Tuto etapu prováděla firma Pozemní stavitelství.

V průběhu let 2005-2006 pak Pozemní stavitelství pokračovalo na pracích podle finančních možností farnosti. Zbudovalo zimní kapli a věže do úrovně horní části lože kostela.

V **květnu 2007** zahájila práce na stavbě firma PROMONT, která s ohledem na výbornou spolupráci pracovala na stavbě i v dalších etapách až do jejího dokončení.

V průběhu roku **2007** pokračovaly práce na stavbě věží, které získaly pro svůj tvar kříže dominantní charakter.

Není bez zajímavosti, že zásluhou stavitele Budaře mohli na hody v **září 2007** občané Starého Města vyjít na vyhlídku - na „rozhlednu“ nově budovaných věží. Byla to první akce, kdy budovaný kostel posloužil lidem. Firma PROMONT provedla taková opatření, aby lidé mohli bezpečně absolvovat vyhlídku do okolní krajiny.

V **první polovině roku 2008** byl dokončen celkový skelet věží a zastřešen skleněnými tabulemi.

Od **1. do 13. července 2008** proběhla v galerii Slovákého muzea v Uherském Hradišti výstava Dialog věků, která měla za úkol představit veřejnosti urbanistické, architektonické a funkční řešení staroměstského kostela Svatého Ducha v kontextu náměstí Velké Moravy. Vernisáže se zúčastnila řada významných hostů. Výstavu zahájil svým slovem arcibiskup Jan Graubner. K vidění byly také návrhy vnitřní výzdoby kostela, které vytvořil velehradský sochař Otmar Oliva.

Výstava Dialog věků (červenec 2008)

Ve **druhé polovině roku 2008** pokračovaly práce vztyčením hlavních nosných sloupů kostela a poté spojení železobetonovým prstencem, který ponese celou tíži střechy.

V **roce 2009** byla na stavbu kostela usazena hlavní nosná část ocelové konstrukce krovu o hmotnosti kolem 65 tun, kdy ve výšce kolem 20 metrů sešroubovávali montéři jednotlivé části k sobě. Na jaře roku 2009 se také uskutečnila historicky první mše svatá v budovaném chrámu, který byl ještě bez střechy. Tak se začaly naplňovat touhy několika generací.

V **průběhu roku 2010** proběhlo dokončení nosné konstrukce střechy kolem věží a intenzivně se řešilo vlastní provedení další části stavby, zejména kopule. Hledalo se pokud možno cenově přijatelné, ale vhodné řešení konstrukce kopule.

V **roce 2011** bylo provedeno pokrytí střechy trámy s deskami a lepenkou jako ochrana proti zatečení, započaty práce na kopuli, proběhla montáž - svařování ocelových výztuží kopule a příprava bednění kopule. V září se uskutečnil první Velkomoravský koncert na podporu stavby kostela s hlavním účinkujícím Hradišťanem, dále účinkoval Spirituál kvintet a Dolinečka. Diváků bylo více než 1000.

Na **jaře roku 2012** proběhlo betonování kopule a poté dokončovací práce na kopuli a vrchní části střechy, zateplení kopule, potažení folií a také potažení folií celé střechy.

Protože se farnost rozhodla pro přijetí úvěru a takto urychlení výstavby, pokračovaly od **poloviny roku 2012** práce velmi intenzivně prakticky až do samého předání kostela k užívání.

Dalším ze zdrojů získávání finančních prostředků byly bezúročné půjčky od různých dobrých lidí. Řada z nich pochází z okolních farností.

V červnu byly zahájeny práce na nosné konstrukci pláště lodi kostela a koncem srpna se začala osazovat první skla do válcového pláště kostela. Do konce roku byla prakticky loď kostela uzavřena v dolní třetině tepelnou izolací a ve dvou horních třetinách skleněným opláštěním.

Přes zimu 2012/2013 bylo budováno sociální zařízení pod věžemi ve druhém podzemním podlaží.

Již na **jaro roku 2013** získal kostel ve své spodní části trvanlivý obklad z velkoplošných desek řezaných ze žuly. Následně byla provedena instalace výztuh kupole a ocelového krovu střechy, aby mohl být demontován výztužný traverzový kříž a veškeré lešení uvnitř kupole. Na nejvyšší části věží proběhla příprava pro osazení velkoplošných skleněných lamel, které zabrání zatékání do věží při bočních deštích a zároveň bylo zahájeno osazování těchto lamel. V interiéru kostela byla provedena veškerá elektroinstalace, a poté se mohlo zahájit osazování travertinových desek v lodi kostela.

V celém kostele bylo realizováno podlahové topení, nainstalován plynový kotel a provedena plynovodní přípojka. Koncem **roku 2013** byly nainstalovány sklo-hliníkové konstrukce tvořící veškerá zádveří.

V roce 2014 probíhala pokládka dlažby v celé lodi kostela i prostoru budoucí zimní kaple, vytvoření schodišťových stupňů ke svatostánku, instalace lavic v jejich provizorní podobě. Dále bylo nutné podniknout veškeré kroky vedoucí k možnosti užívání kostela. První částí byla příprava podkladů nutných ke kolaudaci, získání veškerých souhlasů z požárního hlediska, bezpečnostního hlediska, bezbariérového užívání a dalších aspektů. Druhou ještě podstatnější částí bylo zapracování připomínek dotčených orgánů do samotné stavby, například postavení únikového schodiště ze severní strany kostela apod.

S Boží pomocí a obětavostí lidí se podařilo zdárně připravit chrám k zahájení pravidelných bohoslužeb.

V neděli **5. 10. 2014** se po více jak sto letech dočkali farníci a občané Starého Města vytouženého okamžiku, kdy biskup Mons. Pavel Posád při slavnostní liturgii benedikoval (požehnal) nový chrám, který tímto začal sloužit pravidelným bohoslužbám.

Slavnosti požehnání kostela se zúčastnilo asi 800 lidí z blízkého i vzdáleného okolí. Přicházející, kteří se nevešli do kostela, sledovali liturgii na obrazovce na náměstí mezi památníkem a kostelem. Slavnost mohli sledovat lidé také při přímém přenosu televize NOE.

Během bohoslužby - po evangeliu, při promluvě biskupa Posáda - si přítomní mohli všimnout zajímavého přírodního úkazu na obloze – v prosklených oknech za oltářem se objevila duha.

2. 1. 2015 se zde sešlo mnoho malých koledníků – „králů“ z děkanátů Kyjov, Veselí nad Moravou, Uherský Brod, Uherské Hradiště, Valašské Klobouky a Zlín, aby přijali požehnání od arcibiskupa Mons. Jana Graubnera. Tito „králové“ pak vyráželi ve svých obcích do ulic a koledovali v domech o příspěvek na charitní Tříkrálovou sbírku.

Koledníci se společně vyfotili s otcem arcibiskupem Janem Graubnerem

3. 7. 2015 se uskutečnila koncelebrovaná mše svatá za účasti českých a moravských biskupů. Biskupové zavítali do Starého Města v rámci biskupské konference, která se koná na Velehradě obvykle v čase Cyrilometodějských slavností. Tato událost byla významným okamžikem v historii farnosti i města.

Kostel Svatého Ducha, interier kostela – provizorní stav v roce 2014 (František Ingr, Člověk a Věra)

V **roce 2015** byl dokončen síťový podhled střechy. Doplněno vytápění do WC v přízemí věži, provedeno mramorování 2 sloupů v presbytáři.

V **roce 2016** ve spolupráci s městem proběhla úprava jižní věže tak, aby ji bylo možno zpřístupnit veřejnosti, tedy úprava schodišťových stupňů, vytvoření trvalého zábradlí, zabezpečení horních pater věže a prostoru vyhlídky proti pádu a úrazu. (Práce ve věži město také financovalo, a proto vznikla dohoda o propůjčení věže městu za účelem zpřístupnění veřejnosti z informačního centra, které je otevřeno prakticky každý den).

V **roce 2017** provedeno zateplení věži a zahájeny přípravy na pořízení liturgického mobiliáře, a to na prvním místě svatostánku.

Během **roku 2018** byl z prostředků města dokončen prostor polyfunkčního sálu, včetně 2 menších sálů a zázemí pod věžemi, což přispělo rozšíření funkčnosti prostoru celého náměstí Velké Moravy. Prostory tak slouží nejen k samostatným akcím, ale zároveň vytváří potřebné zázemí při akcích probíhajících na náměstí.

Polyfunkční sál zapůjčen městu k užívání. V tomto roce byl opatřen prosklený plášť jižní strany kostela folií, na němž byl zjednodušeně vyobrazen výtvarný návrh budoucích vitráží kostela od akademického malíře Jana Jemelky. Jsou to výjevy z Nového Zákona vztahující se k působení Ducha svatého. Zároveň akademický sochař Otmar Oliva navrhl a odlil části budoucího svatostánku.

V **roce 2019** těsně před Vánocemi byl dokončen a instalován svatostánek, což bylo vyhotovení odlitků o celkové váze přesahující 100 kg, poté cizelování, osazení panty a zámky a vyložení prostoru svatostánku leštěným mosazným plechem. Tyto práce koordinoval Otmar Oliva. Zároveň umělecký kameník Petr Novák vytvořil podstavec pod svatostánek z červeného onyxu. V tomto roce byly také pořízeny nové lavice, které nahradily původní provizorní. O jejich výrobu a instalaci se postarala firma Kozubík ze Slavičína - Divnice. Dále byla opatřena severní prosklená strana kostela folií s tištěnými motivy ze Starého Zákona vztahujícími se k Duchu svatému dle návrhu Jana Jemelky.

V **roce 2020** probíhaly práce na liturgickém mobiliáři. V červnu byl dokončen a instalován ambon. Dolní část vážící cca 75 kg, namodeloval a odlil Otmar Oliva a horní oboustranný čtecí pult vytvořil a instaloval z bílého onyxu umělecký kameník Petr Novák. Během roku byla také odlita většina desek oltáře o hmotnosti 395 kg. Opět samozřejmě pod vedením tvůrce Otmara Olivy. Ve druhé polovině roku 2020 byly instalovány první 2 vitráže na jižní straně. Práce na vitrážích provedl pan Kolínský dle návrhu akademického malíře Jana Jemelky.

V **září roku 2021** proběhla instalace oltáře, který odlil Otmar Oliva, jednotlivé díly slícoval a cizeloval Dominik Janík z Polešovic. Samotnou instalaci pak provedl umělecký kameník Petr Novák, který precizní dílo „korunoval“ deskou oltáře z bílého onyxu. Během tohoto roku bylo instalováno dalších 8 vitráží.

Během **roku 2022** bylo instalováno dalších 8 vitráží a zároveň upraven venkovní prostor ve věžích kostela, tvořící jakoby kříž – zaizolování podlahy, pokládka dřevoplastové podlahy a povrchová úprava stěn a stropů v prostoru „kříže“.

V **roce 2023** byl dokončen prostor mezi věžemi a instalovány další vitráže.

Protože **6. 10. 2024** je stanoven termín svěcení kostela (světitelé arcibiskup olomoucký Mons. Josef Nuzík a pomocný biskup českobudějovický Pavel Posád), práce v **roce 2024** směřují k tomu, aby bylo dokončeno vše potřebné. Nejprve to je instalace kříže mezi věžemi kostela. Kříž je vysoký 7,2 metru a široký 5,9 metru. Na cortenových deskách je laserem vypálen reliéf kříže v podobě, v jaké byl nalezen při archeologickém průzkumu v místě oltáře pocházející z doby velkomoravské. (Nalezený kovový křížek měl rozměr 4,5 x 2,5 cm) Tyto desky jsou pak upevněny na nosné konstrukci kříže a podsvíceny. Další významnou částí příprav je instalace konsekračních křížků. Jsou z travertinu 15 x 15 cm a na každém sloupu je jeden. V tomto roce je také dokončeno sedes kněze. A do konce roku budou instalovány kropenky na sloupech u vchodu kostela dle návrhu uměleckého sochaře Daniela Trubače z Polešovic.

Instalace kříže

Konsekrační křížek z travertinu

Věčné světlo

POPIS LITURGICKÉHO MOBILIÁŘE

Nejpodstatnější, co ke svěcení chrámu v roce 2014 scházelo a proto byl „jen“ požehnán, byla absence trvalého liturgického mobiliáře:

- oltáře
- ambonu
- svatostánku

Celkový pohled na presbytář

Provizorně v roce 2014 byl liturgický mobiliář vytvořen jako dřevěné konstrukce, na nichž byly nakresleny návrhy budoucího mobiliáře, a postupně nahrazován pevným mobiliářem od autora uměleckého sochaře Otmara Olivy z Velehradu, přičemž samotnou instalaci a kamenické části mobiliáře vytvořil umělecký kameník Petr Novák ze Zlechova. Mimo mnoha významných děl Otmar Oliva a Petr Novák jsou také autory liturgického mobiliáře v papežské kapli Redemptoris Mater v Římě. Pojdme blíže k samotným součástem mobiliáře.

OLTÁŘ

Oltář je především obětním stolem, u něhož se setkává rodina církve ke slavení eucharistie. Současně však církev již od 2. století (zvláště v Římě) slavila mši nad hroby křesťanských mučedníků. Proto se časem vžila praxe vkládání ostatků do oltářů. Proto je oltář do kostela Svatého Ducha koncipován jako tumba, symbolický hrob svatého Metoděje. Použitým materiálem je bronz po obvodu oltáře a kámen – bílý onyx, jako deska oltáře. Sám autor díla přemýšlí-medituje nad hnutími, které ho při tvorbě vedly: „Obvod oltáře - nejen jako tumba, ale zároveň symbolizuje i roucho, v němž byl oblečen kněz Melchisedech. Onyxová (polodrahokam) deska oltáře tvoří předěl mezi tím, co je lidské (podnož oltáře) a tím co je Boží – posvátné.“ Po obvodu oltáře pod onyxovou deskou je nápis v hlaholici, je to doxologie, tedy závěr eucharistické modlitby.

Nápis vypadá takto:

መልክደ ገዢ ደብ መልክደ ገዢ ሆኖ መገልጸ
ጌደመኛ መጌረል ረገዳጼ ጌደመኛ ሆኖጌደመኛ
ሆኖ ጌደመኛ ደብዳቤ ደብዳቤ ደብዳቤ
ሆኖ ደብዳቤ ደብዳቤ ደብዳቤ ደብዳቤ
ሆኖ ሆኖጌደመኛ ሆኖጌደመኛ ሆኖጌደመኛ

V češtině slova znamenají: „Skrze Něho a s Ním a v Něm je Tvoje všechna čest a sláva, Bože, Otče všemohoucí, v jednotě Ducha svatého po všechny věky věků. Amen“

Foneticky: „Těm i s těm i v tom jest tebě Bohu Otcu všemohucumu v jedinstvě Ducha svjataho všaka čest i slava, ve vše věky věkov. Amen“

Dále je zde na čelní straně oltáře umístěn velkomoravský křížek (který byl objeven na sadské výšině, v době velkomoravské součásti Veligradu - Starého Města) s řeckým nápisem **IC XC FOS ZOE NIKA**, což znamená „Ježíš Kristus světlo života vítězí“.

Oltář byl instalován v roce 2021.

Od starobylých dob křesťanských, kdy bývaly mše slouženy na hrobech mučedníků, pochází zvyk umísťování ostatků svatých do oltáře. Při svěcení kostela budou do oltáře vloženy ostatky svatého Makedonia. Víme o něm, že to byl mučedník, který se narodil ve druhé polovině 3. století v Afghánistánu v Asii, působil v Nikomedii (dnešní Turecko), kde také zemřel. Byl ženatý se svatou Patricií z Nikomedie a měli spolu dceru svatou Modestu z Nikomedie. Celá rodina byla v době pronásledování umučena v roce 304 s několika dalšími křesťany.

**Relikviář s ostatky
sv. Makedonia**

Zajímavý je text certifikátu pravosti ostatků svatého Makedonia. Uvádíme doslovný překlad:

Společníci Kříže

S náležitou péčí o to, abych byl v každém detailu přesný, potvrzuji a dosvědčuji, že pro větší slávu Boha a uctívání jeho svatých jsou tyto posvátné částičky autentickými relikviemi kostí svatého Makedonia, mučedníka, a byly s úctou uzavřeny v kovovém pouzdře kulatého tvaru, opatřeném vepředu sklem, které bylo svázáno drátem a zapečetěno pečeti této kanceláře v červeném vosku.

V souladu se starými církevními zvyky a zákony mají být tyto relikvie používány výhradně při liturgii a pobožnosti. Pod bolestí těžkého hříchu ať nejsou nikdy prodány (Kodex kanonického práva, 1190 §1).

Datováno v Detroitu, ve Spojených státech, 13. dne měsíce června roku 2019.

Certifikát pravosti ostatků sv. Makedonia

AMBON

Ambon – místo, odkud jsou syceni přítomní slovem. Bronzová „stéla“ vyrůstá ze země jako kmen stromu a nese kámen, můžeme říct krystal – onyx - polodrahokamový oboustranný pult. Tento kámen je jakoby vklíněn do kmene (kámen nárožní, klenák). Kámen je zde, obdobně jako u oltáře, předělem mezi tím, co ho nese, a Božským. (Boží slovo „leží a je hlášáno“ od pultu ambonu). Na tomto kameni jsou postříbřené kovové stuhy s latinským nápisem a nápisem v hlaholici. Stříbro – drahý kov, symbolizuje to vzácné Boží - Boží slovo.

Nápis v hlaholici na stuze:

ᚷᚱᚲᚲᚲᚲᚲ ᚱᚱ ᚷᚱᚲᚲᚲᚲ

Foneticky: „Iskoni bě Slovo“,
česky: „Na počátku bylo Slovo“,
tedy úplně první verš Janova evangelia.

Na druhé straně pultu pak latinsky:
„In principio erat Verbum“
(tedy taktéž „Na počátku bylo Slovo“)

Ambon byl instalován v roce 2020

Detail ambonu

Ambon

SVATOSTÁNEK

Tvarovým pojetím je svatostánek vztahován ke svému starozákonnímu archetypu – arše úmluvy. „Uděláte všechno přesně podle toho, co ti ukazuji jako vzor svatého příbytku i vzor všech bohoslužebných předmětů... Uliješ pro ni čtyři zlaté kruhy a připevniš je k čtyřem jejím hranám: dva kruhy na jednom boku a dva kruhy na druhém. Zhotovíš tyče z akáciového dřeva a potáhneš je zlatem. Tyče prostrčíš skrz kruhy po stranách schrány, aby bylo možno na nich schránu nést. Tyče zůstanou v kruzích, nebudou vytahovány. Do schrány uložíš svědectví, které ti dám.“ (Bible, Ex 25.9-16). Ve svatostánku se plně uskutečňuje to, co naznačovala schránka úmluvy. On je nyní místem „Nejsvětějším“, místem Božího přebývání. Svatostánek je již v chrámu pevně usazen, proto tyče na přenášení již nejsou potřeba, „upomínku“ na archu úmluvy představují horní oka. Na svatostánku se pak objevují pojmenování Boha-Hospodina v hlavních liturgických jazycích: hebrejštině, latině a řečtině. (hebrejsky „Jahve“, latinsky SANCTUS, řecky ΑΓΙΟΣ). Svatostánek je umístěn na podstavci z červeného onyxu, jež „obepíná“ symbolická rybářská síť. Síť „nese“ svatostánek s Eucharistií – nebeský pokrm. (Síť lovili apoštolové ryby, což byl základní pokrm mnoha lidí v době veřejného působení Ježíše v Galileji). Po obvodu sítě je pak v hlaholici starokřesťanský chvalozpěv, který se modlili mniši už od 4. století.

Podoba textu v hlaholici:

መግለጽ ደብተሮች የዓባይደተኛመግ
ዓመግሃዎ ጽ ደግጾቻቸው ጽ ደህሮመግጽጽ ሴጽኤጽ
ሃግ ሃልተግጽ ሃልተግጽግ ተጽጾታግ

Foneticky: „Těbě slava podobajet Otci i Synu i Svetemu Duchu v věky věkom. Amen“
Česky: „Tobě chvála přináleží, Otci i Synu i Duchu svatému na věky věků. Amen“

Jistě těmito slovy chválili Boha Cyril i Metoděj, protože oba žili jistě údobí ve svých životech jako mniši.

Použitá hlaholice na svatostánku odkazuje na to, že byla uznána jako čtvrtý liturgický jazyk po hebrejštině, latině a řečtině.

Na kovové síti obepínající svatostánek je umístěno věčné světlo jedinečného tvaru. Svatostánek byl instalován v roce 2019

Na liturgickém mobiliáři se objevují motivy mušle a listu. Sám autor Otmar Oliva o těchto motivech uvádí:

„Výtvarný prvek mušle – mušle ležící na dně moře symbolizuje tajemství, uzavřená mušle také tajemství skrývá... Mušle může být také nádobou, „dlaní“. Křesťané mušlí polévali hlavu novokřtěnce vodou křtu. Také zde máme příběh anděla, který na břehu moře přelával vodu mušlí a říkal svatému Augustinovi: „Snáze přeliji touto mušlí moře, než Ty pochopíš tajemství Nejsvětější Trojice“. Další výtvarný prvek list: není to konkrétní list, je to anonymní (smyšlený) list symbolizující Universum, Věčnost, Život.“

Umístění hlaholice na všech liturgických prvcích odkazuje k velkému činu Cyrila a Metoděje, že právě sem přinesli hlaholici našim předkům. Zároveň se stala hlaholice čtvrtým liturgickým jazykem, jak již bylo výše uvedeno. To je naprosto jedinečná událost. Kardinál Tomáš Špidlík, velký propagátor všeslovanské myšlenky, si u hlaholice všímá tohoto: „Žádná abeceda na světě nezačíná křížem kromě hlaholice“.

POPIS VITRÁŽÍ

Významným výtvarným prvkem kostela Svatého Ducha jsou vitráže. Do 120 oken o rozměru 210 x 140 cm budou postupně vsazovány vitráže podle finančních možností a dárců. Nyní je instalováno cca 30 vitráží, a to na jižní straně, která zobrazuje výjevy z Nového Zákona vztahující se k Duchu svatému a jeho působení.

Na severní straně budou pak výjevy ze Starého zákona vztahující se k Duchu svatému. Autorem výtvarného návrhu vitráží je akademický malíř Jan Jemelka z Olomouce, který již hojně spolupracoval s architektem kostela Ivo Goropevšekem např. na kostele v Mariboru a dalších. Tam, kde doposud nejsou vitráže, je na oknech nalepena folie s vyobrazením budoucí vitráže. Má však jednodušší kontury.

Popis jednotlivých vitráží nechjme na samotném autorovi Janovi Jemelkovi. Níže uvedené texty k vitrážím jsou jeho citací.

VITRÁŽ NA JIŽNÍ STRANĚ

Sestoupení Ducha svatého do událostí Nového zákona

Spojujícím motivem celé kompozice je barevný obraz ze Zjevení Janova. V kapitole 7., verš 9 – 15 mluví o vyvolených, kteří si své roucho dobřela vyprali v Beránkově krvi. Mučedníci minulosti i dneška, zástupy nekončícího obětování se. Všichni ponížení ze všech ras, kmenů a národů s palmovými ratolestmi v rukou. Stále aktuální utrpení čistých, nevinných. Vstoupíme-li do chrámu, uvidíme po pravé ruce něžné motivy. Nahoře andělovo zvěstování Panně Marii. Pod ním je betlémská hvězda, jesličky s Ježíškem, Pannou Marií a svatým Josefem. Vedle nich můžeme vidět postavu Krista; z mušle v ruce Jana Křtitele na něho stéká voda křtu z Jordánu.

Letnice – rudě prostřený stůl, kolem něhož se shromáždili apoštolové s Pannou Marií. Holubice na ně spouští proud světla. Nad každým z nich spočinuly plameny ohně, rozděleny spirálou vichru. Ve Skutcích apoštolů 2, 14 se píše: „Náhle se strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký vítr“.

V horní části okna následuje vyobrazení smrti a vzkříšení Krista. Na vrcholu Golgoty se třemi kříži je šero, vedle září mandorla vzkříšeného Krista. Pod těmito výjevy drama Posledního soudu. S dynamicky se otevírajícími hroby.

Výjevy uzavírá symbolika eucharistických motivů:

Proud krve a vody vytéká z rány v Kristově boku a padá přes hostii do kalicha utrpení. Tělo a víno krve na obětním stole s adorujícími anděly okolo.

IKONOGRAFIE:

SVĚTLO, PAPERSEK, POSEL PŘINÁŠEJÍCÍ DUCHA SVATÉHO.
 VODA, JEDEN Z HLAVNÍCH SYMBOLŮ OŽIVUJÍCÍHO DUCHA.
 VÍTR, OHEŇ, HOLUBICE – NEJČASTĚJI UŽÍVANÝ SYMBOL DUCHA
 V NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICI.

*Jižní vitráž v roce
 2024*

VITRÁŽ NA SEVERNÍ STRANĚ

Sestoupení Ducha svatého do událostí Starého zákona

Ústředním motivem celé skleněné stěny je záchrana Izraelitů při útěku z Egypta. V rozestoupených vodách Rudého moře je chránil Bůh a dovedl je až do zaslíbené země. Celá kompozice začíná vlevo od vchodu do kostela stvořením světa. Z vod, ticha, temna do světla. Stvoření hmotného světa vrcholí zrozením člověka, muže a ženy. Paprsek vstoupil Božím pohledem na zem. Následuje impozantní stavba Babylónské věže, která nepřináší porozumění mezi lidmi. Vedle „posunutý do středu stěny“, je Adam a Eva v ráji. Pád člověka v úplné svobodě. Nahoře nad Edenem Noemova archa zachraňuje lidstvo po potopě.

Pokračujeme-li pohledem zleva doprava, následuje v dolním okraji okna obětování Izáka na hoře Moria. Abrahám tímto činem prokazuje důvěru v Hospodina. Další výjev z Ezechiela kapitola 37., suché kosti ožívají! Z hořícího keře mluví Bůh k Mojžíšovi. Na hoře Karmel Eliáš vystupuje skrze plameny a vítr s ohnivým vozem k nebi. To je v horní části barevného pásu. Ústřední motiv rozestoupených vod moře zvedá rybářské sítě, které lemují vrchní okraj okna. Blížíme se ke konci kompozice, a to motivy ze Sinaje. Mojžíš sedí na trůně, vedle něho stojí desky Zákona-desatera Božích přikázání. Pohledem do Jeruzalémského chrámu zahlédneme archu úmluvy. Zpod oltáře vytéká pramen vody.

IKONOGRAFIE:

VODA, VÍTR, OHEŇ, PAPERSEK SVĚTLA.

TMA A ZÁŘÍCÍ ZEMĚ, ŽHAVÁ DRAMATY VSTUPŮ DUCHA SVATÉHO

SHRNUTÍ

Staré Město bylo v 9. století jako Veligrad centrem Velkomoravské říše. V současnosti má necelých 7 000 obyvatel.

V době velkomoravské zde existovaly nejméně 4 kostely, žádný z nich se však nedochoval. Na základech jednoho z nich byl ve 13. stol. postaven kostel sv. Michaela archanděla, který stojí dodnes. Tento však svojí velikostí přestával Starému Městu dostačovat, a proto již před více jak 100 lety obyvatelé Starého Města rozhodli o stavbě kostela nového. Různé nepříznivé události jako světové války nebo komunistický režim, jim v tom zabránily, a tak se touhy občanů a farníků naplnily až v současnosti. V r. 2002 byla započata stavba kostela Svatého Ducha, která byla v roce 2014 předána k bohoslužebnému užívání.

Nový kostel je umístěn v ose velkomoravského kostela, jehož základy se nacházejí v blízkém památníku Velké Moravy. Je tím naznačeno, že obě stavby spolu souvisejí – propojení historie s přítomností. Půdorys kostela má tvar rotundy, což je opět velkomoravský prvek. Nosná část lodi je tvořena 12 sloupy – symbol pro 12 apoštolů.

Na východní straně se nachází kaple, která bude zasvěcena Panně Marii. Hlavní loď má venkovní opláštění ze skla. Sklo propouští hodně světla – to je symbolem Ducha svatého. Zároveň světlo pronikající přes sklo symbolizuje otevřenost církve k okolnímu světu. Ze západní strany se nachází vchod a čelní strana kostela se 2 věžemi, mírně skloněnými směrem k lodi, představující 2 slovanské věrozvěsty – sv. Cyrila a Metoděje. Střecha ve tvaru čtvrtkruhového oblouku připomínající baldachýn symbolizuje lehkost – vznášení a také sestupování Ducha svatého. Při celkovém pohledu je zřejmé, že stavba v sobě nese byzantský i latinský sakrální stavební prvek (byzantský prvek – kopule nesená sloupy, latinský prvek – hranolovité věže v průčelí). Tím stavba vyjadřuje skutečnost zmíněnou i papežem Janem Pavlem II., že tato místa jsou spojnici Východu a Západu. Architektem kostela je Ivo Goropevšek ze Slovinska. Kostel byl požehnan 5. 10. 2014 biskupem Pavlem Posádem.

Od té doby byly dokončeny prostory pod kostelem, včetně polyfunkčního sálu, ve kterém jsou pořádány výstavy, přednášky apod. V horní části jedné z věží byla otevřena vyhlídka. Mezi obě věže byl v roce 2024 instalován kříž, který je replikou velkomoravského kříže. Do hlavní lodi byly pořízeny lavice, které nahradily původní provizorní. V presbytáři byl umístěn oltář, svatostánek a ambon, které jsou dílem akademického sochaře Otmara Olivy. Dne 6. 10. 2024 kostel požehná olomoucký arcibiskup a metropolita moravský mons. Josef Nuzík.

V budoucnu bude obvodový prosklený plášť kostela pokryt vitrážemi akademického malíře Jana Jemelky, z nichž část již byla vyhotovena.

Dosavadní náklady na stavbu činí 110 mil. Kč. Náklady na dokončení obnáší 17 mil. Kč.

RESUMÉ

Staré Město (The Old Town), was in the 9th century as Veligrad the center of the Great Moravian Empire. Currently, it has almost 7,000 inhabitants.

At least 4 churches were located here during the Great Moravian era, but they have not been preserved. Nevertheless, foundations of one of them can still be seen in the church of St. Michael the Archangel, built on this place in the 13th century. As its size was no longer sufficient for Staré Město, our ancestors decided to build a new church more than 100 years ago. Various adverse events - world wars, the communist regime - prevented this, and the wishes of citizens and parishioners were thus fulfilled only in recent years. In 2002, the construction of the Church of the Holy Spirit was started and handed over for religious use in 2014.

The new church is in the axis of the Great Moravian church, the foundations of which are in the nearby Great Moravian Monument. This indicates that the two buildings are related - the connection of history with the present. The floor plan of the church has the shape of a rotunda, which is again a Great Moravian element. The supporting part of the ship consists of 12 columns – a symbol for the 12 apostles.

On the east side there is a chapel that will be dedicated to the Virgin Mary. The nave has an exterior cladding made of glass. Glass lets in a lot of light - this is a symbol of the Holy Spirit. At the same time, the light penetrating through the glass symbolizes the openness of the church to the outside world. On the west side is the entrance and the front of the church, which consists of 2 towers, slightly inclined towards the building itself, representing 2 Slavic saints - St. Cyril and Methodius. The roof in the shape of a quarter-circle arch resembling a canopy symbolizes lightness - the floating and the descent of the Holy Spirit. In general, we can see that the building contains both Byzantine and Latin sacral building elements (Byzantine element - dome supported by columns, Latin element - prismatic towers in the facade). The building thus embodies the idea of Pope John Paul II that these places are the link between East and West. The architect of the church is Ivo Goropevšek from Slovenia. The church was blessed on October 5, 2014, by Bishop Pavel Posád.

Since then, the premises, including the multifunctional hall under the church, have been completed. The hall already serves as a place for exhibitions, lectures, etc. A lookout was made available at the top of one of the towers. A cross was installed between the two towers in 2024, which is a replica of the Great Moravian Cross. Church pews were made into the nave. An altar, tabernacle and ambo, created by the academic sculptor Otmar Oliva, were placed in the presbytery. On October 6, 2024, the church will be consecrated by the Archbishop of Olomouc Josef Nuzík.

In the future, the perimeter glass shell of the church will be covered with stained glass windows by the academic painter Jan Jemelka. Some of them have already been created.

Construction costs so far amount to 110 million crowns. The cost to complete the building and equipment is 17 million crowns.

ZUSAMMENFASSUNG

Staré Město (Altstadt) war im 9. Jahrhundert als Veligrad das Zentrum des Großmährischen Reiches. Derzeit hat diese Stadt knapp 7.000 Einwohner.

Zur Zeit des Großmährens gab es hier mindestens vier Kirchen, von denen jedoch keine erhalten ist. Auf den Grundmauern einer von ihnen wurde im 13. Jahrhundert die Kirche zum Hl. Erzengel Michael errichtet, die noch heute steht. Ihre Größe reichte jedoch nicht mehr für Staré Město aus, weshalb sich ihre Bewohner vor mehr als 100 Jahren für den Bau einer neuen Kirche entschieden. Verschiedene widrige Ereignisse wie Weltkriege oder das kommunistische Regime verhinderten dies und die Wünsche der Bürger und Pfarrangehörigen wurden erst im neuen Millennium erfüllt. Im Jahr 2002 wurde mit dem Bau der Heiligengeistkirche begonnen und seit 2014 werden hier Gottesdienste gefeiert.

Die neue Kirche liegt in der Achse der Großmährischen Kirche, deren Fundamente sich im nahegelegenen Großmährischen Denkmal befinden. Dies weist darauf hin, dass die beiden Bauten miteinander verknüpft sind – die Verbindung zwischen der Vergangenheit/Geschichte und Gegenwart. Der Grundriss der Kirche hat die Form einer Rotunde, was wiederum ein großmährisches Element ist. Der tragende Teil des Schiffes besteht aus 12 Säulen – ein Symbol für die 12 Apostel.

Auf der Ostseite befindet sich eine Kapelle, die der Jungfrau Maria geweiht sein wird. Das Kirchenschiff besteht aus Glasverkleidung. Glas lässt viel Licht herein – es ist ein Symbol des Heiligen Geistes. Gleichzeitig symbolisiert das durch das Glas eindringende Licht die Offenheit der Kirche nach außen. Auf der Westseite befindet sich der Eingang mit zwei Türmen, die leicht zum Kirchenschiff geneigt sind und zwei slawische Glaubensboten – St. Cyril und Methodius – darstellen. Das Dach in Form eines Viertelkreisbogens, der an einen Baldachin erinnert, symbolisiert die Leichtigkeit – das Schweben und auch die Herabkunft des Heiligen Geistes. In der Gesamtbetrachtung wird deutlich, dass das Gebäude sowohl byzantinische als auch lateinische Sakralbauelemente enthält (byzantinisches Element – von Säulen getragene Kuppel, lateinisches Element – prismatische Fassadentürme). Das Gebäude bringt damit die von Papst Johannes Paul II. erwähnte Worte zum Ausdruck, dass diese Orte die Verbindung zwischen Ost und West darstellen. Der Bau der Kirche wurde von slowenischen Architekten Ivo Goropevšek entworfen. Die Kirche wurde am 5. Oktober 2014 von Bischof Pavel Posád gesegnet.

Seitdem wurden die Räumlichkeiten unter der Kirche fertiggestellt, darunter ein Multifunktionssaal, in dem Ausstellungen, Vorträge etc. stattfinden. In einem der Türme wurde ein Aussichtspunkt eröffnet. Zwischen den beiden Türmen wurde 2024 ein Kreuz angebracht, das eine Nachbildung des Großmährischen Kreuzes darstellt. Für das Hauptschiff wurden Kirchenbänke angeschafft. Das Presbyterium wurde mit einem Altar, einem Tabernakel und einem Ambo ausgestattet, die ein Werk des akademischen Bildhauers Otmar Oliva sind.

Am 6. Oktober 2024 wird die Heiligengeistkirche durch den Erzbischof von Olmütz und den Metropolit von Mähren, Mons. Josef Nuzík, geweiht sein.

Die bisherigen Baukosten belaufen sich auf 110 Millionen Kronen. Die Aufwendungen zur Fertigstellung des Baus und Ausstattung betragen 17 Millionen Kronen.

Velkomoravský křížek nalezený v místě nového kostela - podoba tohoto křížku je na kříži mezi věžemi kostela Svatého Ducha

